

Nergens Javaanse jongens

Mijn nichtje aan de telefoon. Of we nog spullen over hebben. Huisraad en zo. Ze heeft namelijk een huis. Eindelijk, een eigen huis! Ze verslikt zich bijna van blijdschap. 'In Oost! Javastraat. Superleuk, supergezellig! Allemaal kleine winkeltjes... '

Ik zie mijzelf veertig jaar geleden in de Javastraat. Winkeltjes? Gezellig?

Ik zwijg onthutst.

'En de Dappermarkt vlakbij. Oom, ben je er nog? Jullie moeten komen kijken. Het wordt hier steeds hipper. Er is zelfs een Grand café.'

'Grand café?' echo ik om mijn verwarring te verbergen.

'Het Badhuis.' Zo heet het. Het is geen badhuis natuurlijk, maar een café. Ik kom er elke dag.'

Ik herinner mij een plein in de regen, een verlicht gebouw waar mensen met een opgerolde handdoek naar binnen gaan. Een badjuf brengt mij naar de politie. Mijn moeders tranen, de klap van mijn vader die ik nauwelijks voel in mijn radeloze ontgoocheling. Waar was oom Geer? Oom Geer kwam aanwaaien met de westenwind en vervolgde zijn route met meteorologische discipline richting Oost. Maar dat was later pas, na de inval van mijn vader op de zolderkamer waar oom Geer mocht wonen nadat alles wat hij bezat was gezonken tijdens een schipbreuk.

'Schipbreuk aan lager wal,' spotte mijn vader, maar dat begreep ik niet want schipbreuk lijdt je op zee en niet aan wal.

Ik was dol op oom Geer en oom Geer was dol op roken. Beneden mocht niet worden gerookt, vanwege het behang. Daarom zaten we meestal samen boven. Oom Geer rolde zijn eigen sigaretten en hij had het mij ook geleerd. Tabak en vloeit bewaarde hij in een blikken doosje met daarop een plaatje van twee bruine jongens op blote voeten. Ze zitten op een gele muur, diep in gesprek, ieder met een sigaret. 'Javaanse jongens' in rode letters op het geel. Daaronder het geheimzinnige woord 'Tembaco.' De jongens dragen gebloemde kleren, hoofddoeken en een gebatikte sarong. Het plaatje woelde een onbestemd verlangen in mij los, heimwee naar 'ergens' waar ik nog nooit was geweest. Terwijl oom Geer vertelde over zijn wereldreizen op de wilde vaart, rookte hij de ene sigaret na de andere die ik voor hem mocht rollen. Ik hield van de verse tabak tussen mijn vingers en vond het heerlijk om de ragdonne vloeitjes te laten knisperen, langs het randje te likken terwijl ik de bittere, kruidige geur opsnoof. Mijn verlangen werd er niet door gestild, maar het bracht de Javaanse jongens wel dichterbij.

Mijn vader kwam nooit boven, hij hield niet van rook en avonturenverhalen.

Tot hij toch een keer kwam en mij betrapt met een berg zelfgerolde saffies voor mij op tafel terwijl ik er ook nog een tussen mijn lippen hield. Onaangestoken.

Oom Geer kon vetrekken, of hij nu was bekomen van zijn schipbreuk of niet. Als afscheidscadeau kreeg ik het tabaksblikje met de Javaanse jongens, dat mijn vader mij weer afnam hoewel het leeg was.

Na een paar onduidelijke omzwervingen waarover werd gezwegen in mijn bijzijn, kregen we een kaartje met een adres in de Javastraat. 'Geer zit in Oost,' zei mijn moeder. 'Helemaal achter het Muiderpoort. Je weet wel, het eindpunt van lijn 3.'

'Godvergeten uithoek,' bromde mijn vader.

Maar ik glimlachte. Natuurlijk! Waar anders zou oom Geer willen wonen dan in de Javastraat?

In plaats van iepen groeiden er klapperbomen. Tegen roomgele muren groeiden tropische bloemen en in plaats van een plantsoen was er een theeplantage. Het was er altijd warm, de lucht was er blauw en iedereen liep er op blote voeten. Ik vond het niet meer dan logisch dat je eerst door een poort moest om in het Verre Oosten te komen.

De volgende woensdagmiddag stapte ik in lijn 3 richting Muiderpoort, met borrelende maag van verwachting en geluk. Ik zou oom Geer weer zien en hem vragen of ik bij hem mocht blijven wonen om zijn sigaretten te draaien. Eindelijk zou ook ik een Javaanse jongen worden. .

De Muiderpoort bleek geen poort maar een station. Een vriendelijke dame vertelde mij dat ik een tunnel onderdoor moest om in de Javastraat te komen. Na een lange wandeling langs een griezelige dijk waarover treinen denderden, vond ik een onderdoorgang en kwam in een grauwe lege straat met slecht onderhouden huizen. Op de stoep omgevallen vuilnisbakken en vuil.

Het adres van oom Geer bleek een dichtgetimmerd pand.

De bel was stuk. Een groepje kinderen hield me in de gaten vanuit een portiek.

Ik durfde niet op de deur te bonken of te roepen. Het begon te regenen.

Nergens Javaanse jongens.

Veertig jaar later fietsen we met uitpuilende fietstassen vol huisraad onder dezelfde tunnel door. Een vriendelijke winkelstraat. De zon schijnt op een elegant gebogen gevelrij, waardoor het lijkt of de straat glimlacht. De ramen staan open, mensen zitten op balkons, elders in de stad is het nog winter, hier is hij al voorbij. Groente- en fruitwinkels gebruiken de stoep om hun waar uit te stallen naast glinsterende bric à brac, tapijten, kruiden, goedkope matrassen. We lopen met onze fietsen aan de hand langs winkels en restaurantje uit alle windstreken.

'Wat is het hier leuk,' zegt mijn vrouw. 'Ik zou hier ook wel willen wonen.' Zij stoot me aan en wijst op een bordje. Te koop.

Een zonnige verdieping boven Fantasyland, waar alles één euro kost.